

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népművészet/Népi bőrműves
alkotó gyakorlat

TARTALOMJEGYZÉK

Alapfok 4-6. évfolyama Népi bőrműves alkotói gyakorlat	3
A népi bőrműves alkotógyakorlat célja	3
Az alkotógyakorlat feladata	3
Alapfok 4.évfolyam	3
Fejlesztési feladatok.....	3
Tananyag.....	3
Feladatcsoportok:	4
Követelmény	4
5.évfolyam	4
Fejlesztési feladatok.....	4
Tananyag.....	4
Feladatcsoportok	5
Követelmény	5
6. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok.....	5
Tananyag.....	5
Feladatcsoportok:	6
Követelmény	6
Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után.....	6

NÉPI BŐRMŰVES TANSZAK

Alapfok 4-6. évfolyama

Népi bőrműves alkotói gyakorlat

A népi bőrműves alkotógyakorlat célja

Megismertetni a népi bőrművesség azon elméleti tudnivalóit, melyek képessé teszik a tanulókat az önálló tárgyalgatásra, a tervezéstől a kivitelezésig. Célja továbbá a szakmai ismeretek elmélyítése fejlesztése, annak érdekében, hogy a tanulók érzékenyen, tervszerűen tudják alkalmazni a különböző technikákat, anyagokat, eszközöket. Ezek mellett cél, a rendszerben való gondolkodás és az esztétikai érzék fejlesztése.

Az alkotógyakorlat feladata

A bőrművességhez köthető technikák, tevékenységek legátfogóbb elméleti ismereteinek átadása. A megismert technikák, tárgyalgatási folyamatok elméletét, néprajzi hátterét, rendszereit. Irányított tárgyelemzéseken, tervezési folyamatokon keresztül a harmonikus környezet-, a tárgykultúra iránti igény kialakítása. Az esztétikai érzék és ítéletképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele. Feladata továbbá a műhelygyakorlattal párhuzamosan olyan alapozó és speciális ismeretek, készségek biztosítása, melyek lehetővé teszik a fenti célok megvalósulását. Feladata megismertetni a tanulót a bőrművesség történetével, sajátos kifejező eszközeivel, esztétikai törvényszerűségeivel. A bőr hagyományos felhasználási területeivel, a tárgyformálás hagyományos és új anyagaival, technikáival. A felhasznált anyagok tulajdonságaival, az alkalmazott eszközök típusaival. Feladata továbbá a művészeti területekhez kapcsolódó élményszerű ismeret- és tapasztalatszerzés biztosítása, az önművelés és önkifejezés képességének fejlesztése.

Alapfok 4.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A bőrműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak, valamint a bőr felhasználhatóságának megismertetése.
- A bőrműves tárgyalgatáshoz szükséges eszközismeret, tárgytervezési és kivitelezési ismeretek fejlesztése.
- Az életkornak megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretek megalapozása.
- A bőrműves műhely, valamint a műhelymunka rendjének megismertetése.

Tananyag

- A bőr a tárgyi környezetben, a tárgyak funkciója.
- A bőrműves műhely berendezése, eszközei.
- A bőr felépítése, biológiája, topográfiája.
- A bőr típusai. Felhasználásuk fő területei.
- A bőrművességhez kapcsolódó, eszközök, szerszámok.
- A bőrművességben felhasznált anyagok, ezek tulajdonságai, rendszerezése, előállítás, felhasználás szerint.
- A tartalom és a forma kapcsolata.
- A tárgykészítés folyamatának alapvető lépései.
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek.
- Alapvető anyagok, eszközök, szerszámok.
- A bőr felhasználásának történeti áttekintése.
- Különböző díszítő technikák bőrtárgyakon.
- A díszítmény tervezésalapjai.
- A varrás jelentősége, sajátosságai.
- A tervezés és a szabás alaplépései.

- A batikolás alapjai.
- Színvariációk. A színek kifejező ereje

Feladatcsoportok:

- A bőr tulajdonságai
- Egyszerű díszítőtechnikák
- A tervezés alapjai

Követelmény

A tanuló ismerje:

- bőrművesség alapvető sajátosságait,
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit, alapvető tulajdonságait,
- a tárgyalakítás munkafázisait,
- az anyag- és formaalakítás egyszerű módjait,
- a mintaképzés, felületalakítás egyszerűbb lehetőségeit,
- egyszerűbb bőrtárgy készítésének műveleteit,
- a műhely berendezését, munkarendjét,
- legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

5.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Általános és szakirányú műveltség megalapozása
- A bőrmegmunkálási, –alakítási műveletek ismertetése
- A bőrművesség hagyományos anyagainak ismertetése.
- Az anyagok tulajdonságainak ismertetése.

Tananyag

- A bőrműves ismeretek
- A bőrművesség tárgykultúrája, műfaji sajátosságai
- A bőr felhasználásának lehetőségei.
- A rátétes díszítmények változatai a tárgytipusok tükrében.
- Gyűjtőmunka, motívumképzés, egyszerűsítés, átírás.
- Kompozíciós lehetőségek.
- A tervezésszempontjainak ismerete, elmélyítése.
- Az adott témakör megjelenése a népművészetben.
- A bőrműves tárgyak funkciói
- A tervezés lépései, szempontjai
- Az anyag- és technika választásszempontjai
- Az anyagválasztás és a technika összefüggései
- A forma és díszítmény összefüggései
- Egyszerű díszítőtechnikák a bőrművességben
- Rátétes díszítmények. Rátéttypusok, a rátét készítmódjai
- A motívumalakítás lehetőségei
- A kompozícióépítés lehetőségei

- A varrást előkészítő műveletek
- Egyszerű összeállítás típusok
- A bőrvarrás eszközei
- A bőrvarrás alapjai, technikái.
- Egyszerű bőrműves összeállító technikák, széleldolgozások
- Egyszerű záródástípusok (csont és szarugombok, bőrgombok, bújtatók, fülek)
- Színtan.
- A színek hangulati hatása, pszichológiája.

Feladatcsoportok

- Bőrműves szakmai ismeretek
- A népművészet motívumai, azok átírása
- A színek szerepe

Követelmény

A tanuló ismerje:

- tárgyalás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- a tárgyalás munkafázisait a tervezéstől a kivitelezésig,
- a bőr felhasználási területeit,
- az anyag- és formaalakítás módjait, az összeállítás egyes lehetőségeit,
- a funkció, forma, díszítmény összhangját,
- az iparművészet és népművészet kiemelkedő bőrműves példáit,
- a tanult tárgyalási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A bőrműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- Az általános és szakirányú műveltség megalapozása, fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység kialakítása.
- A bőrműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak megismertetése.
- Az önálló munka képességének kialakítása.
- Az alkotómunka dokumentálási módszereinek elsajátíttatása.

Tananyag

- A tárgy- és díszítményalkotás újabb lehetőségei
- A tárgyalás anyagai, újabb eszközei-a plasztika
- Az önálló tárgyalás elvei
- Tárgyelemzések
- Mintagyűjtés
- A bőrplasztikák
- A plasztikafogalma
- Plasztikus tárgyak, díszítmények
- A plasztikus alkotások sajátosságai, technikája
- A domborított díszítmények különféle tárgytípusokon.

- A domborított tárgyak néprajzi vonatkozásai.
- A domborítás anyagai, eszközei.
- A domborítás lehetőségei (alátétes, zsinóros, préselt, dúcba nyomott)
- A domborítás munkafolyamatai
- A díszítményalakítás szempontjai a technikafüggvényében.
- Szerkezet- és összeállítás típusok
- Tárgyalkotás a tanult díszítőtechnikák alkalmazásával
- A festés.
- A festékek alapanyagai. Festőnövények, pácok.
- A bőrfestése
- A színtartósság növelése, impregnálás

Feladatcsoportok:

- Bőrműves szakmai ismeretek
- A bőrművesség mintakincse
- A tárgytervezés alapjai, tárgyelemzés
- A plasztika lehetőségei a bőrön

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- a bőr tulajdonságait,
- a tárgykészítés munkafolyamatait, módszereit,
- az anyag- és formaalakítás módjait, díszítési lehetőségeit,
- a plasztika, a domborítás fogalmát, készítésének módjait,
- a festés technikáit, a színek szerepét,
- a hagyományos tárgykészítés folyamatait a bőrművesség példái alapján,
- az önálló alkotómunka törvényszerűségeit,
- a szakszerű anyag- és eszközhasználat követelményeit,
- legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- alkalmazni a tárgyalkotás dokumentálásának lehetőségeit,
- életkorának megfelelő szinten elkészíteni és rendszerezni saját mintagyűjteményét
- összefüggően, szakszerűen, beszélni szakmai ismereteiről
- önállóan tervezni
- az általa elképzelt vagy kiválasztott szint kikeverni

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a bőr fontosabb felhasználási területeit,
- a bőrből készíthető tárgyak körét,
- a bőrművesség tárgykörének néprajzi vonatkozásait
- az alkalmazott anyagok alapvető tulajdonságait, a kéziszerszámok használatát,
- a tervezés és a kivitelezés fő folyamatait, a pontos vágás és ragasztás elméleti alapjait,
- az egyszerű kézi varrott összeerősítéseket

- a rátétes díszítés fajtáit, különbségeit,
- az egyszerű nyomhagyási technikákat, a festést, batikolást, csontozást, metszést, poncolást
- a szíjkészítés alapjait, fűzések egyszerű formáit,
- a bőrdomborítás módjait technikai megoldásait
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- véleményalkotásra, tárgyelemzésre,
- az eszközök rendeltetésszerű használatára,
- az elsajátított ismereteket, technikákat az alkotás folyamatába beilleszteni,
- a helyes munkamenet megtervezésére,
- a tárgyalakotás szakszerű dokumentálására,
- a teljes körű tárgypervezésre (forma, szín, minta, záródás stb.)